



550.SRS Praktiskās piemērošanas vadlīnijas

Saistītās puses

INTOSAI PROFESIONĀLO STANDARTU KOMITEJA

PSC-SECRETARIAT

RIGSREVISIONEN • STORE KONGENSGADE 45 • 1264 COPENHAGEN K • DENMARK
TĀLR.: +45 3392 8400 • FAKSS: +45 3311 0415 • E-PASTS: INFO@RIGSREVISIONEN.DK

INTOSAI



INTOSAI Ģenerāļsekretariāts - RECHNUNGSHOF
(Austrijas Revīzijas palāta)
DAMPFSCHIFFSTRASSE 2
A-1033 VĪNE
AUSTRIJA

Tālr.: ++43 (1) 711 71 • Fakss: ++43 (1) 718 09 69

intosai@rechnungshof.gv.at;

<http://www.intosai.org>

Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas apvienojumā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas (IFAC) izstrādāto 550. Starptautisko Revīzijas standartu (SRS) „Saištītās puses” veido ISSAI 1550

550. Starptautiskā Revīzijas standarta (SRS) Praktiskās piemērošanas vadlīnijas¹

Saistītās puses

Izcelsme

Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas sniedz papildu norādījumus par 550. SRS – Saistītās puses. Tās jāskata kopā ar SRS. 550. SRS ir spēkā finanšu pārskatu revīzijām, kas veiktas par periodiem, kuri sākas 2009. gada 15. decembrī un vēlāk. Šo Praktiskās piemērošanas vadlīniju spēkā stāšanās datums ir tāds pats kā SRS.

Ievads SRS

550. SRS nosaka revidenta pienākumus finanšu pārskatu revīzijā saistībā ar attiecībām un darījumiem, kas veikti ar saistītajām pusēm. Īpaši tajā ir skaidrota 315.SRS, 330.SRS un 240.SRS piemērošana attiecībā uz būtisku neatbilstību riskiem, ko izraisa attiecības un darījumi ar saistītajām pusēm².

Praktiskās piemērošanas vadlīniju saturs

- P1. Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas sniedz papildu norādes publiskā sektora revidentiem attiecībā uz:
- (a) Vispārējiem apsvērumiem.
 - (b) Definīcijām.
 - (c) Risku izvērtēšanas procedūrām un saistītajām aktivitātēm.
 - (d) Attiecību un darījumu ar saistītajām pusēm izraisītu būtisku risku identificēšanu un izvērtēšanu.
 - (e) Procedūrām, kas vērstas uz attiecību un darījumu ar saistītajām pusēm izraisītiem būtisku neatbilstību riskiem.

SRS piemērošana publiskā sektora revīzijās

- P2. 550. SRS ir piemērojams publiskā sektora organizāciju revidentiem, veicot finanšu pārskatu revīzijas.

¹ Visas praktiskās piemērošanas vadlīnijas ir jāskatās kopā ar ISSAI 1000 „Vispārējais ievads INTOSAI finanšu revīzijas vadlīnijās”.

² 315.SRS „Būtisku neatbilstību risku identificēšana un izvērtēšana, gūstot izpratni par uzņēmumu un tā vidi”, 330.SRS „No riska izvērtējuma izrietošās revidenta darbības” un 240.SRS „Revidenta atbildība par krāpšanas iespējamības izvērtēšanu finanšu pārskatu revīzijas ietvaros”.

Papildu norādījumi par publiskā sektora jautājumiem

- P3. 550.SRS A8 punkts satur standarta piemērošanas norādījumus un citus skaidrojošos materiālus specifiskus publiskā sektora organizācijām.

Vispārējie apsvērumi

- P4. Publiskā sektora organizācijām arī var pastāvēt ierobežojumi darījumu raksturam un apjomam, ko tās var veikt ar saistītajām pusēm. Ierobežojumi var aizliegt veikt darījumus vai darbības, kuras var būt pieļaujamas saistīto pušu attiecībās ārpus publiskā sektora.

Definīcijas

- P5. SRS 10.punkta (b) apakšpunktā ir sniegta saistīto pušu definīcija, ja atbilstošās finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādņēs ir noteiktas minimālas prasības attiecībā uz saistītajām pusēm vai šādu prasību nav vispār, ieskaitot uzņēmumus, kas atrodas kopīgā kontrolē ar revidējamo vienību. Publiskā sektora revidentiem jāatzīmē, ka saskaņā ar šo definīciju, uzņēmumi, kas atrodas valsts (tas ir valsts, reģionālajā vai vietējās pašvaldības) kopīgā kontrolē, netiek uzskatīti par saistītajiem uzņēmumiem, ja vien tie nav iesaistīti savstarpējos būtiskajos darījumos vai tiem nav liela apjoma kopīgu līdzekļu.
- P6. Publiskā sektora revidentiem, veicot publiskā sektora organizāciju revīzijas, jāizvērtē, vai, izņemot no saistīto pušu definīcijas organizācijas, kas atrodas valsts kopīgajā kontrolē, nerodas lielāka riska jomas. Piemēram, var būt situācija, kad ministrs kontrolē vairākas organizācijas. Par ja šīm organizācijām nav kopīgu līdzekļu, vai tās neveic savstarpējus liela apjoma darījumus, tomēr tās var veikt daudzus mazākus šķietami „nenozīmīgus” darījumus, kas var izskatīties neregulāri. Var būt arī gadījumi, kad darījumu nav vispār, piemēram, ministrs vai ietekmēt vienu organizāciju, aizkavējot dividendu izmaksu citai organizācijai, ar mērķi ietekmēt naudas plūsmu un iespējamus budžeta apropriācijas lēmumus.
- P7. Publiskā sektora revidentiem, pielietojot SRS prasības, jāpatur prātā plašāka saistīto pušu definīcija.

Risku izvērtēšanas procedūras un saistītās aktivitātes

- P8. Iegūstot izpratni par publiskā sektora organizāciju attiecībām un darījumiem ar saistītajām pusēm, papildus procedūru, kuras aprakstītas SRS no 11. līdz 14.punktam, veikšanai publiskā sektora revidentiem jāpievērš uzmanība arī:
- Organizācijas juridiskajai struktūrai un organizāciju un tās saistītās puses regulējošo normatīvo aktu prasībām, piemēram, vai organizācija ir ministrija, departaments, aģentūra vai cita veida publiskā organizācija;
 - Ka izpratnes iegūšana par publiskā sektora organizācijas darbību bieži vien iekļaus zināšanu iegūšanu par veikto valdības darbību veidiem, ieskaitot attiecīgas programmas un galvenās organizācijas, kuras ir iesaistītas šo programmu izpildē;
 - Organizatoriskai struktūrai, kas domāta, lai kontrolētu organizāciju un izveidotu atbildību, apzinoties, ka publiskajā sektorā atbildīgās amatpersonas darbojas kā sabiedrības pārstāvji. Publiskā sektora organizāciju īpašumtiesībām var nebūt tāda pati nozīme kā privātajā sektorā;

- Izpratnes iegūšanai par organizācijas ziņošanas prasībām, ieskaitot prasības par attiecību un darījumu ar saistītajām pusēm uzrādīšanu; un
 - Citiem noteikumiem, kas var attiekties uz publiskā sektora organizācijas iespējām veikt darījumus ar saistītajām pusēm. Tas var ietvert iepirkumu procedūru ievērošanu, kas var ietvert prasību publiskā sektora organizācijai pierādīt, ka darījumi ar saistītajām pusēm ir veikti godīgas konkurences apstākļos.
- P9. Publiskajā sektorā, diskusija, vai organizācijas finanšu pārskati var saturēt būtiskas neatbilstības, var aptvert arī papildus uzdevumus un saistītos būtisko neatbilstību riskus, kā tas ir noteikts SRS A8 punktā. Publiskā sektora revidenti šādā diskusijā var iekļaut lietderības revīzijās un citos ar revidējamo vienību saistītās revīzijās iesaistītos revidentus.
- P10. Publiskajā sektorā, revīzijas grupas diskusijā attiecībā uz krāpšanos var iekļaut apsvēršanu, vai revidējamās vienības iepirkumu process var ietvert krāpšanu, kuru veic, vai kurā ir iesaistītas saistītās puses.

Attiecību un darījumu ar saistītajām pusēm izraisītu būtisku risku identificēšana un izvērtēšana

- P11. Papildus 315.SRS A113 punktā noteiktajiem apgalvojumiem, publiskā sektora organizācijas vadība var apgalvot, ka darījumi un notikumi tika veikti saskaņā ar atbilstošām normatīvo aktu prasībām. Šādi apgalvojumi var ietvert arī attiecības un darījumus ar saistītajām pusēm un līdz ar to ietilpt finanšu pārskatu revīzijas apjomā.
- P12. Publiskā sektora revidentiem viņu pilnvarās var būt noteikts pienākums, izvērtēt tiesisko regulējumu un revidējamās vienības darbību regulējošo normatīvo aktu prasības un jebkuras citas prasības vai specifiskos ierobežojumus, kurus šīs prasības nosaka attiecībā uz revidējamo vienību, atbildīgajām amatpersonām, vadību un darbiniekiem, sastībā ar darījumu ar saistītajām personām uzsākšanu un veikšanu. Tāpat var pastāvēt arī ierobežojumi attiecībā uz revidējamās vienības spējām nodibināt pilnībā vai daļēji tām piederošos uzņēmumus, kuri tiks uzskatīti par saistītajām pusēm.
- P13. Tāpat var pastāvēt arī prasības publiskā sektora organizāciju atbildīgajām amatpersonām, vadībai un darbiniekiem deklarēt viņu intereses organizācijās, ar kurām viņi veic profesionālus vai komerciālus darījumus. Gadījumos, kad pastāv šādas normatīvo aktu prasības, publiskā sektora revidentiem ir jāveic riska novērtēšanas procedūras, lai noteiktu un novērtētu būtisku neatbilstību riskus, kuri var rasties no šo prasību neievērošanas.

Procedūras, kas vērstas uz attiecību un darījumu ar saistītajām pusēm izraisītiem būtisku neatbilstību riskiem

- P14. Izstrādājot un veicot revīzijas procedūras, kas vērstas uz attiecību un darījumu ar saistītajām pusēm izraisītiem būtisku neatbilstību riskiem, kā tas ir skaidrots SRS no 20. līdz 24.punktam, publiskā sektora revidentiem jāizvērtē, vai publiskajā sektorā var pastāvēt papildu prasības attiecībā uz ziņošanu, tādas kā par normatīvo aktu prasību ievērošanu.

- P15. SRS 23.punkta (b) apakšpunkts nosaka, ka revidentiem ir jāgūst pierādījumi, ka nozīmīgie darījumi ar saistītajām pusēm, kuri neatbilst uzņēmuma ikdienas darbībai, ir atbilstoši autorizēti un apstiprināti. Publiskajā sektorā, revīzijas pilnvaras var iekļaut pienākumu ziņot par normatīvo aktu prasību ievērošanu. Tas var ietvert pienākumu iegūt pierādījumus, ka attiecības un darījumi ar saistītām pusēm atbilst normatīvo aktu prasībām un ir atbilstoši autorizēti un apstiprināti. Publiskā sektora revidentiem var būt pienākumi arī meklēt pierādījumus, ka vadība ir saņēmusi atļauju un apstiprinājumu no likumdevēja iestādes, Finanšu ministrijas, vai „mātes” vai sponsorējošā departamenta, vai atbilstošās pārraudzības struktūras. Šīs procedūras var pielietot neatkarīgi no tā, vai darījumi ir nozīmīgi vai arī neatbilst uzņēmuma ikdienas darbībai.
- P16. SRS 24.punkts nosaka, ka revidentiem ir jāiegūst pietiekami un atbilstoši pierādījumi par vadības apliecinājumiem, ka darījumi ar saistītajām pusēm ir veikti atbilstoši līdzvērtīgiem nosacījumiem, kādi ir spēkā darījumos ar nesaistītām pusēm. Publiskajā sektorā normatīvo aktu prasības attiecībā uz iepirkumiem var noteikt, ka līgumiem ar trešajām pusēm, ieskaitot saistītās puses, ir jābūt noslēgtiem, balstoties uz konkursa vai kāda cita veida „tirgus pārbaudes” rezultātiem, lai pierādītu to lietderību.